Regionrådsberedningen

SKRIVELSE
2020-02-17

RS 2020-0194

Regionstyrelsen

Motion 2020:16 av Britt-Mari Canhasi (SD) och Henrik Mellström (SD) om subventionerad TBE-vaccination till barn och unga

Föredragande regionråd: Désirée Pethrus

Ärendebeskrivning

Britt-Mari Canhasi (SD) och Henrik Mellström (SD) har inkommit med en motion där de föreslår att regionfullmäktige beslutar att hälso- och sjukvårdsnämnden ska utreda möjligheten att erbjuda subventionerade TBE-vaccin, ett så kallat grundskydd för barn och unga för att uppnå en jämlik vaccinationstäckning för barn och unga i riskområden.

Förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår regionstyrelsen föreslå att regionfullmäktige beslutar följande.

Motion 2020:16 av Britt-Mari Canhasi (SD) och Henrik Mellström (SD) anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i regionrådsberedningens skrivelse.

Regionrådsberedningens motivering

Antalet anmälda fall av fästingburen hjärninflammation (Thick-borne encepphalitis), TBE, har ökat senaste åren och cirka en tredjedel av fallen finns i Stockholms län.

Den dåvarande majoriteten lyfte tillsammans med Miljöpartiet frågan redan 2018. Men hälsoekonomiska studier som presenterades av Folkhälsomyndigheten visade kort därefter att samhällsfinansierat TBE-vaccin inte är kostnadseffektivt med ett tioårigt tidsperspektiv. Utifrån denna studie beslöt Hälso- och sjukvårdsnämnden att inte subventionera TBE-vaccin i Region Stockholm. Dock visade en senare studie på samma data att ett avgiftsfritt vaccin kunde vara lönsamt ur ett livstidsperspektiv. Den stora skillnaden mellan resultaten ledde till att en ny utredning för att ånyo bedöma de hälsoekonomiska effekterna initierades, något som välkomnas av den politiska ledningen. Den upptagna utredningen för att bedöma hälsoekonomiska effekter av subventionerat TBE-vaccin i Stockholms län väntas färdigställas under 2021.

Beslutsunderlag
Regiondirektörens tjänsteutlåtande
Motion 2020:16
Hälso- och sjukvårdsnämndens protokollsutdrag den 26 januari 2021
Hälso- och sjukvårdsförvaltningens tjänsteutlåtande den 21 december 2020
Vårdens kunskapsstyrningsnämnds protokollsutdrag den 25 januari 2021
Hälso- och sjukvårdsförvaltningens tjänsteutlåtande den 21 december 2020
Stockholms läns sjukvårdsområdes yttrande den 25 mars 2020

Irene Svenonius Désirée Pethrus

Regionstyrelsen
Regionledningskontoret
Åsa Rosendahl

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2021-02-08

RS 2020-0194

Regionstyrelsen

Motion 2020:16 av Britt-Mari Canhasi (SD) och Henrik Mellström (SD) om subventionerad TBE-vaccination till barn och unga

Ärendebeskrivning

Britt-Mari Canhasi (SD) och Henrik Mellström (SD) har inkommit med en motion där de föreslår att regionfullmäktige beslutar att hälso- och sjukvårdsnämnden ska utreda möjligheten att erbjuda subventionerade TBE-vaccin, ett så kallat grundskydd för barn och unga för att uppnå en jämlik vaccinationstäckning för barn och unga i riskområden.

Beslutsunderlag

Regiondirektörens tjänsteutlåtande
Motion 2020:16
Hälso- och sjukvårdsnämndens protokollsutdrag den 26 januari 2021
Hälso- och sjukvårdsförvaltningens tjänsteutlåtande den 21 december 2020
Vårdens kunskapsstyrningsnämnds protokollsutdrag den 25 januari 2021
Hälso- och sjukvårdsförvaltningens tjänsteutlåtande den 21 december 2020
Stockholms läns sjukvårdsområdes yttrande den 25 mars 2020

Förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår regionstyrelsen föreslå att regionfullmäktige beslutar följande.

> Motion 2020:16 av Britt-Mari Canhasi (SD) och Henrik Mellström (SD) anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i regiondirektörens tjänsteutlåtande.

Regionledningskontorets förslag och motivering

Sammanfattning

Britt-Mari Canhasi (SD) och Henrik Mellström (SD) har inkommit med en motion där de föreslår att regionfullmäktige beslutar att hälso- och sjukvårdsnämnden ska utreda möjligheten att erbjuda subventionerade

TBE-vaccin, ett så kallat grundskydd för barn och unga för att uppnå en jämlik vaccinationstäckning för barn och unga i riskområden.

Hälsoekonomiska studier på området resulterar i olika slutsatser vad gäller hur kostnadseffektivt samhällsfinansierad TBE-vaccination skulle vara i Stockholms län. Hälso- och sjukvårdsnämnden har efter de olika studierna initierat en utredning för att ånyo bedöma de hälsoekonomiska effekterna. Utredningen väntas presentera sina slutsatser hösten 2021.

Mot den bakgrunden är regionledningskontorets bedömning att motionen ska anses besvarad.

Bakgrund
Britt-Mari Canhasi (SD) och Henrik Mellström (SD) har inkommit med en motion där de föreslår att regionfullmäktige beslutar att hälso- och sjukvårdsnämnden ska utreda möjligheten att erbjuda subventionerade TBE-vaccin, ett så kallat grundskydd för barn och unga för att uppnå en jämlik vaccinationstäckning för barn och unga i riskområden.

Motionen har remitterats till hälso- och sjukvårdsnämnden, vård- och kunskapsstyrningsnämnden och Stockholms läns sjukvårdsområde.

Överväganden
Antalet anmälda fall av fästingburen hjärninflammation (Thick-borne encepphalitis), TBE, har ökat senaste åren. Cirka en tredjedel av fallen inträffar i Stockholms län. Ökningen av antalet fall har skett trots att vaccinföretagen rapporterar om allt fler sålda TBE-vaccindoser. Hur många doser som egentligen är givna och till vilka saknas information om, eftersom ett regionalt och nationellt vaccinationsregister inte existerar. En uppskattning som gjordes av vaccinationstäckningen i Stockholms län år 2013 visade att ungefär hälften av befolkningen i länet hade fått minst en dos TBE-vaccin, med något högre förekomst hos de äldre.

Hälsoekonomiska studier presenterade av Folkhälsomyndigheten år 2018 (HSN 2018-0684) visade att samhällsfinansierad TBE-vaccin inte är kostnadseffektivt givet att en tioårsperiod studeras efter vaccineringen. Hälso- och sjukvårdsnämnden tog då beslut att de hälsoekonomiska effekterna inte motiverar subventionerad TBE-vaccin i Region Stockholm. I en senare studie på samma data från Stockholms län gjordes dock analyserna ur ett livstidsperspektiv, det vill säga avgiftsfritt vaccin livet ut och i den ses betydligt större vinster. Den stora skillnaden mellan resultaten, som utgår från samma grunddata, är tidsperspektivet för

analyserna. Ett tioårsperspektiv i preventions- och vaccinationssammanhang leder sällan till låga kostnader per hälsovinst då hälsoeffekterna uppträder senare i livet medan kostnaderna uppstår relativt omgående.

Hälso- och sjukvårdsnämnden har efter att ha tagit del av de senare studierna initierat en utredning för att ånyo bedöma de hälsoekonomiska effekterna. Den upptagna utredningen för att bedöma hälsoekonomiska effekter av subventionerat TBE-vaccin i Stockholms län väntas färdigställas under 2021.

Stockholms läns sjukvårdsområde har lämnat ett yttrande som stödjer hälso- och sjukvårdsnämndens och vård- och kunskapsstyrningsnämndens yttranden som båda redovisar samma resonemang och slutsatser.

Baserat på ovanstående utlåtande menar regionledningskontoret att motionen ska anses besvarad. Hälsoekonomisk utredning pågår redan på området subventionerad TBE-vaccination bland barn och unga i Stockholms län.

Ekonomiska konsekvenser
Förslag till beslut förväntas inte innebära några ekonomiska konsekvenser.

Carina Lundberg Uudelepp
Regiondirektör

Katarina Holmgren
Ekonomidirektör

Beslutsexpediering:
Akt
Regionledningskontoret Ekonomi och finans Hälso- och sjukvårdsnämnden
Vårdens kunskapsstyrningsnämnd
Stockholms läns sjukvårdsområde

Godkänd av Carina Lundberg Uudelepp, 2021-02-08

Region Stockholm

Ankom
Region Stockholm
2020 -02- 11
Dnr RS 2020 - 0194

MOTION
2020-02-11

2020:16

Sverigedemokraterna
Region Stockholm

Motion av Britt-Mari Canhasi och Henrik Mellström SD om subventionerad TBE-vaccination till barn och unga

Tick-borne encephalatis (TBE), även kallad fästingburen hjärninflammation, är en virussjukdom som sprids av fästingar och som kan orsaka en inflammation i hjärnan eller hjärnhinnorna. De flesta som smittas får lindriga besvär, men upp till en tredjedel får hjärn- eller hjärnhinneinflammation. Under 2019 vårdades 3 personer i respirator till en kostnad av cirka 60,000 kr/vårddygn. Hälften av dem som utvecklar en hjärninflammation får bestående men. De kan uppleva kognitiva problem, huvudvärk, trötthet och koncentrationssvårigheter. Några få procent får förlamningssymptom och några personer avlider på grund av TBE.

Viruset finns främst i Stockholms, Södermanlands och Uppsala läns kusttrakter och cirka tre fjärdedelar av alla rapporterade fall av TBE till Folkhälsomyndigheten härrör därifrån. Utbredningen av antalet sjukdomsfall har ökat under senare år. Sedan början av 2000-talet har antalet rapporterade fall av TBE mer än fördubblats. Under 2019 rapporterades 362 fall i hela landet var av 101 fall i Stockholms län. Majoriteten av de som smittats och insjuknar i hjärnhinneinflammation är helt ovaccinerade och har smittats i Sverige. Fästingarna är aktiva vid en temperatur på 4-5 grader, vilket innebär att under milda vintrar ökar risken för att smittas av TBE.

På Åland och riskområden i Finland, i Österrike och delar av Tyskland förekommer gratis vaccination av barn. Tomas Bergström, professor i klinisk mikrobiologi vid Sahlgrenska akademin i Göteborg, är positiv till en allmän gratis vaccination av barn. Även Hjärnskadeförbundet Hjärnkraft arbetar för att barn i riskområden ska erbjudas gratis vaccination. Om Region Stockholm vill subventionera vaccin till i första hand barn och unga mot TBE-smitta i riskområden finns inget som hindrar dem. TBC-vaccination ingår inte heller i det nationella vaccinationsprogrammet, men erbjuds numera i Sverige till barn i vissa riskgrupper så som barn med familjeursprung från ett land med ökad eller hög TBC-förekomst.

Region Stockholm är ett av de områden där antalet fall ökar mest samtidigt som vaccinföretagen rapporterar att de sålt allt fler doser varje år. Det finns inget vaccinationsregister, varför det saknas information om hur många doser som är givna, till vilka, hur många och hur de är fördelade, som

Sverigedemokraterna
Region Stockholm

påfyllnads doser eller till nyvaccinerad individ. Grundvaccinering är viktigt för vaccinskyddet och det finns tecken på att vaccinet fungerar bättre genom hela livet om man vaccineras redan som barn.
Folkhälsomyndigheten rekommenderar att personer bosatta i riskområden, sommarboende samt personer som vistas mycket i skog och mark vaccinerar sig. Rekommendationen gäller även personer som kommer att vistas mycket i skog och mark i andra länder där smittan finns. Flera doser behövs vid olika tillfällen och för en barnfamilj kan kostnaden därför bli mycket stor, i många fall helt oöverstiglig. Vaccinationen är avhängig personens egen betalningsförmåga på ett sätt som inte är fallet för annan hälsovård.

Sverigedemokraterna föreslår regionfullmäktige besluta

att Hälso- och sjukvårdsnämnden utreder möjligheten att erbjuda subventionerad TBE-vaccination, ett s.k. grundskydd till barn och unga för att uppnå en jämlik vaccinationstäckning för barn och unga i riskområden.

Britt-Mari Canhasi
SD

Henrik Mellström
SD

Region Stockholm

Hälso- och sjukvårdsnämnden

PROTOKOLLSUTDRAG
2021-01-26

§ 21
Yttrande över motion 2020:16 av Britt-Mari Canhasi och Henrik Mellström (båda SD) om subventionerad TBE-vaccination till barn och unga

HSN 2020-0311

Ärendebeskrivning
Regionstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över 2020:16 av Britt-Mari Canhasi och Henrik Mellström (SD) om subventionerad TBE-vaccination till barn och unga. I motionen föreslår Britt-Mari Canhasi och Henrik Mellström (SD) att hälso- och sjukvårdsnämnden utreder möjligheten att erbjuda subventionerade TBE-vaccin, ett så kallat grundskydd för barn och unga för att uppnå en jämlik vaccinationstäckning för barn och unga i riskområden.

Beslutsunderlag
Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Motion 2020:16 av Britt-Mari Canhasi och Henrik Mellström (SD).

Yrkanden
1. Ordföranden Anna Starbrink (L) yrkar bifall till förvaltningens förslag.
2. Gabriel Kroon (SD) yrkar bifall till motionen.

Propositionsordning
Ordföranden Anna Starbrink (L) ställer proposition på förslagen och finner att hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar enligt ordförandens förslag.

Beslut
Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

Tjänsteutlåtande över motion 2020:16 överlämnas till regionstyrelsen som nämndens yttrande.

Reservation
Gabriel Kroon (SD) reserverar sig mot beslutet.

Deltar ej i beslut
Talla Alkurdi (S) meddelar att S-ledamöterna inte deltar i beslutet.

Paragrafen är justerad

Region Stockholm

Hälso- och sjukvårdsnämnden

PROTOKOLLSUTDRAG
2021-01-26

Expedieras till

Regionstyrelsen
Akten

Region Stockholm

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Smittskydd Stockholm
Maria Rotzén Östlund

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2020-12-21

HSN 2020-0311

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Yttrande över motion 2020:16 av Britt-Mari Canhasi och Henrik Mellström (båda SD) om subventionerad TBE-vaccination till barn och unga

Ärendebeskrivning

Regionstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över 2020:16 av Britt-Mari Canhasi och Henrik Mellström (SD) om subventionerad TBE-vaccination till barn och unga. I motionen föreslår Britt-Mari Canhasi och Henrik Mellström (SD) att hälso- och sjukvårdsnämnden utreder möjligheten att erbjuda subventionerade TBE-vaccin, ett så kallat grundskydd för barn och unga för att uppnå en jämlik vaccinationstäckning för barn och unga i riskområden.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Motion 2020:16 av Britt-Mari Canhasi och Henrik Mellström (SD).

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

Tjänsteutlåtande över motion 2020:16 överlämnas till regionstyrelsen som nämndens yttrande.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund

Fästingburen hjärninflammation (Tick-borne encephalitis), TBE, är en anmälningspliktig sjukdom enligt Smittskyddslagen. Upp till fyrtio procent av patienterna har kvarstående komplikationer efter genomgången akut sjukdom. Stigande ålder korrelerar med ökande svårighetsgrad avseende både akutskedet och efterföljande komplikationer. Mortaliteten är 0,5-2

procent och högst hos äldre. De senaste åren har antalet anmälda fall uppvisat en ökande trend med en rekordnotering 2017 med 391 fall, och cirka en tredjedel av fallen inträffar i Stockholms län. Majoriteten av de som insjuknar är helt ovaccinerade. Denna utveckling har skett trots rapporter från vaccinföretagen om allt fler sålda TBE-vaccindoser varje år men det finns varken ett regionalt eller nationellt vaccinationsregister vilket gör att förvaltningen saknar information om hur många doser som egentligen är givna och till vilka.

Det finns två välbeprövade TBE-vaccin i Sverige. De är inaktiverade, säkra och skyddar väl mot sjukdom om det rekommenderade vaccinschemat följs. De som börjar vaccinera sig tidigare i livet, helst före 40-50 års ålder, uppnår högre nivåer av antikroppar mot TBE, även om vaccinationssvar och möjligheten för immunförsvaret att minnas är allra bäst i skolåldern.

I brist på ett vaccinationsregister gjordes en uppskattning av TBE-vaccinationstäckningen i Stockholms län 2013. Resultat visade en vaccinationstäckning, definierat som minst en dos TBE-vaccin, på 53 procent och relativt jämnt över åldersgrupperna men något högre hos de äldre. Studien påvisade också en ekonomisk ojämlikhet med signifikant högre chans att vara skyddad mot TBE hos de med högre inkomst. En annan studie, baserad på slumpvis utskickade enkäter i hela Sverige, har visat att vaccinationstäckningen skulle påverkas signifikant positivt och framförallt gällande hushåll med låg inkomst, om TBE-vaccinet blev avgiftsfritt för den enskilde. Det har också tidigare framförts argument för subventionerad TBE-vaccinering i Läkartidningen.

2018 redovisade förvaltningen en hälsoekonomisk analys av TBE-vaccin som Folkhälsomyndigheten (FoHM) genomfört (HSN 2018-0684). FoHMs hälsoekonomisk analys visade att TBE-vaccin *inte* var kostnadseffektivt då kostnaden per vunnet QALY för ett program med avgiftsfritt TBE-vaccin beräknades till 7,3 miljoner kronor. Förvaltningen gjorde, utifrån Folkhälsomyndighetens rapport, bedömningen att de hälsoekonomiska effekterna inte motiverar subventionerad TBE-vaccin i Region Stockholm.

Utifrån tillgång till ytterligare en studie baserad på data från Stockholm har förvaltningen ånyo initierat en utredning för att bedöma hälsoekonomiska effekter av subventionerat TBE-vaccin i Stockholms län. Studien är den första publicerade hälsoekonomiska analysen avseende TBE i en västeuropeisk sjukvårdsmiljö. Analysen genomfördes på samma sätt med tre olika scenarier: avseende avgiftsfri vaccination livet ut för 1) barn från 3 år, 2) vuxna från 40 år, 3) vuxna från 50 år. Analyserna gjordes ur ett livstidsperspektiv, det vill säga avgiftsfritt vaccin livet ut för alla; vid

vaccinationsstart över 50 år antogs en extra vaccindos (enligt nuvarande rekommendationer) men i barngruppen antogs påfyllnadsdoser bara ges var 10:e år efter de först fyra doserna, med tanke på aktuell kunskap om bra vaccinsvar hos barn. Resultaten visade att avgiftsfritt TBE-vaccin var förknippat med en kostnad per kvalitetsjusterat levnadsår (QALY) på 27 762, 99 527 och 160 827 kronor för respektive åldersgrupp givet ett högincidensområde som Stockholms län med motsvarande sjukvårdskostnader. Kostnaden var därmed lägre än vad som vanligtvis brukar anses rimligt när hälso- och sjukvårdens insatser skall prioriteras. Artikeln publicerades i tidskriften Vaccine i november 2018, efter sedvanlig granskning av internationell expertis.

Den stora skillnaden mellan resultaten från FoHMs och den aktuella studien är tidsperspektivet för analysen som FoHM har valt att sätta till 10 år, medan den vetenskapliga artikeln antog ett livstidsperspektiv. I övrigt utgår studierna från samma grunddata.

Den upptagna utredningen för att bedöma hälsoekonomiska effekter av subventionerat TBE-vaccin i Stockholms län sker i samverkan med ledamoten i Region Stockholms läkemedelskommittés Expertgrupp för vaccinationer, Helena Hervius Askling, överläkare Karolinska Universitetssjukhuset och SÖS/Sachsska barn- och ungdomssjukhuset. Utredningen väntas färdigställas under 2021 och vid eventuell förändrad bedömning avseende den hälsoekonomiska effekterna av subventionerad TBE-vaccin behandlas detta i ett ärende i nämnd.

Överväganden
Utifrån att hälso- och sjukvårdsförvaltningen initierat en utredning för att ånyo bedöma de hälsoekonomiska effekterna av subventionerad TBE-vaccin krävs inget utredningsuppdrag till nämnden. Vid eventuell förändrad bedömning från hälso- och sjukvårdsförvaltningen behandlas detta i ett ärende i nämnd.

Ekonomiska konsekvenser
Inga konsekvenser.

Konsekvenser för patientsäkerhet
Inga konsekvenser.

Konsekvenser för jämlik och jämställd vård

Inga konsekvenser.

Miljökonsekvenser
Inga konsekvenser.

Administrativa konsekvenser
Inga konsekvenser.

Björn Eriksson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Maria Rotzén Östlund
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Regionstyrelsen

Godkänd av Björn Eriksson, 2020-12-21

Region Stockholm

Vårdens kunskapsstyrningsnämnd

PROTOKOLLSUTDRAG
2021-01-25

§ 15
Yttrande över motion 2020:16 av Britt-Mari Canhasi och Henrik Mellström (SD) om subventionerad TBE-vaccination till barn och unga

VKN 2020-0070

Ärendebeskrivning
Regionstyrelsen har begärt att vårdens kunskapsstyrningsnämnd ska yttra sig över 2020:16 av Britt-Mari Canhasi och Henrik Mellström (SD) om subventionerad TBE-vaccination till barn och unga. I motionen föreslår Britt-Mari Canhasi och Henrik Mellström (SD) att hälso- och sjukvårdsnämnden utreder möjligheten att erbjuda subventionerade TBE-vaccin, ett så kallat grundskydd för barn och unga för att uppnå en jämlik vaccinationstäckning för barn och unga i riskområden.

Beslutsunderlag
Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Motion 2020:16 av Britt-Mari Canhasi och Henrik Mellström (SD)

Yrkanden
Ordförande Christine Lorne (C) yrkar bifall till förvaltningens förslag.
Britt-Mari Canhasi (SD) yrkar bifall till motionen.

Propositionsordning
Ordförande ställer proposition på yrkanden och finner att nämnden beslutar i enlighet med ordförandes yrkande.

Beslut
Vårdens kunskapsstyrningsnämnd beslutar följande:

Tjänsteutlåtande över motion 2020:16 överlämnas till regionstyrelsen som nämndens yttrande.

Reservation
Britt-Mari Canhasi (SD) reserverar sig till förmån för eget yrkande.

Deltar ej i beslut
Elinor Odeberg (S) anmäler att S-ledamöterna inte deltar i beslutet.

Paragrafen är justerad

Expedieras till
Regionstyrelsen

Akten

Region Stockholm

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Smittskydd Stockholm
Maria Rotzén Östlund

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2020-12-21

HSN 2020-0311

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Yttrande över motion 2020:16 av Britt-Mari Canhasi och Henrik Mellström (båda SD) om subventionerad TBE-vaccination till barn och unga

Ärendebeskrivning

Regionstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över 2020:16 av Britt-Mari Canhasi och Henrik Mellström (SD) om subventionerad TBE-vaccination till barn och unga. I motionen föreslår Britt-Mari Canhasi och Henrik Mellström (SD) att hälso- och sjukvårdsnämnden utreder möjligheten att erbjuda subventionerade TBE-vaccin, ett så kallat grundskydd för barn och unga för att uppnå en jämlik vaccinationstäckning för barn och unga i riskområden.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Motion 2020:16 av Britt-Mari Canhasi och Henrik Mellström (SD).

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

Tjänsteutlåtande över motion 2020:16 överlämnas till regionstyrelsen som nämndens yttrande.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund

Fästingburen hjärninflammation (Tick-borne encephalitis), TBE, är en anmälningspliktig sjukdom enligt Smittskyddslagen. Upp till fyrtio procent av patienterna har kvarstående komplikationer efter genomgången akut sjukdom. Stigande ålder korrelerar med ökande svårighetsgrad avseende både akutskedet och efterföljande komplikationer. Mortaliteten är 0,5-2

procent och högst hos äldre. De senaste åren har antalet anmälda fall uppvisat en ökande trend med en rekordnotering 2017 med 391 fall, och cirka en tredjedel av fallen inträffar i Stockholms län. Majoriteten av de som insjuknar är helt ovaccinerade. Denna utveckling har skett trots rapporter från vaccinföretagen om allt fler sålda TBE-vaccindoser varje år men det finns varken ett regionalt eller nationellt vaccinationsregister vilket gör att förvaltningen saknar information om hur många doser som egentligen är givna och till vilka.

Det finns två välbeprövade TBE-vaccin i Sverige. De är inaktiverade, säkra och skyddar väl mot sjukdom om det rekommenderade vaccinschemat följs. De som börjar vaccinera sig tidigare i livet, helst före 40-50 års ålder, uppnår högre nivåer av antikroppar mot TBE, även om vaccinationssvar och möjligheten för immunförsvaret att minnas är allra bäst i skolåldern.

I brist på ett vaccinationsregister gjordes en uppskattning av TBE-vaccinationstäckningen i Stockholms län 2013. Resultat visade en vaccinationstäckning, definierat som minst en dos TBE-vaccin, på 53 procent och relativt jämnt över åldersgrupperna men något högre hos de äldre. Studien påvisade också en ekonomisk ojämlikhet med signifikant högre chans att vara skyddad mot TBE hos de med högre inkomst. En annan studie, baserad på slumpvis utskickade enkäter i hela Sverige, har visat att vaccinationstäckningen skulle påverkas signifikant positivt och framförallt gällande hushåll med låg inkomst, om TBE-vaccinet blev avgiftsfritt för den enskilde. Det har också tidigare framförts argument för subventionerad TBE-vaccinering i Läkartidningen.

2018 redovisade förvaltningen en hälsoekonomisk analys av TBE-vaccin som Folkhälsomyndigheten (FoHM) genomfört (HSN 2018-0684). FoHMs hälsoekonomisk analys visade att TBE-vaccin *inte* var kostnadseffektivt då kostnaden per vunnet QALY för ett program med avgiftsfritt TBE-vaccin beräknades till 7,3 miljoner kronor. Förvaltningen gjorde, utifrån Folkhälsomyndighetens rapport, bedömningen att de hälsoekonomiska effekterna inte motiverar subventionerad TBE-vaccin i Region Stockholm.

Utifrån tillgång till ytterligare en studie baserad på data från Stockholm har förvaltningen ånyo initierat en utredning för att bedöma hälsoekonomiska effekter av subventionerat TBE-vaccin i Stockholms län. Studien är den första publicerade hälsoekonomiska analysen avseende TBE i en västeuropeisk sjukvårdsmiljö. Analysen genomfördes på samma sätt med tre olika scenarier: avseende avgiftsfri vaccination livet ut för 1) barn från 3 år, 2) vuxna från 40 år, 3) vuxna från 50 år. Analyserna gjordes ur ett livstidsperspektiv, det vill säga avgiftsfritt vaccin livet ut för alla; vid

vaccinationsstart över 50 år antogs en extra vaccindos (enligt nuvarande rekommendationer) men i barngruppen antogs påfyllnadsdoser bara ges var 10:e år efter de först fyra doserna, med tanke på aktuell kunskap om bra vaccinsvar hos barn. Resultaten visade att avgiftsfritt TBE-vaccin var förknippat med en kostnad per kvalitetsjusterat levnadsår (QALY) på 27 762, 99 527 och 160 827 kronor för respektive åldersgrupp givet ett högincidensområde som Stockholms län med motsvarande sjukvårdskostnader. Kostnaden var därmed lägre än vad som vanligtvis brukar anses rimligt när hälso- och sjukvårdens insatser skall prioriteras. Artikeln publicerades i tidskriften Vaccine i november 2018, efter sedvanlig granskning av internationell expertis.

Den stora skillnaden mellan resultaten från FoHMs och den aktuella studien är tidsperspektivet för analysen som FoHM har valt att sätta till 10 år, medan den vetenskapliga artikeln antog ett livstidsperspektiv. I övrigt utgår studierna från samma grunddata.

Den upptagna utredningen för att bedöma hälsoekonomiska effekter av subventionerat TBE-vaccin i Stockholms län sker i samverkan med ledamoten i Region Stockholms läkemedelskommittés Expertgrupp för vaccinationer, Helena Hervius Askling, överläkare Karolinska Universitetssjukhuset och SÖS/Sachsska barn- och ungdomssjukhuset. Utredningen väntas färdigställas under 2021 och vid eventuell förändrad bedömning avseende den hälsoekonomiska effekterna av subventionerad TBE-vaccin behandlas detta i ett ärende i nämnd.

Överväganden
Utifrån att hälso- och sjukvårdsförvaltningen initierat en utredning för att ånyo bedöma de hälsoekonomiska effekterna av subventionerad TBE-vaccin krävs inget utredningsuppdrag till nämnden. Vid eventuell förändrad bedömning från hälso- och sjukvårdsförvaltningen behandlas detta i ett ärende i nämnd.

Ekonomiska konsekvenser
Inga konsekvenser.

Konsekvenser för patientsäkerhet
Inga konsekvenser.

Konsekvenser för jämlik och jämställd vård

Inga konsekvenser.

Miljökonsekvenser
Inga konsekvenser.

Administrativa konsekvenser
Inga konsekvenser.

Björn Eriksson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Maria Rotzén Östlund
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Regionstyrelsen

Godkänd av Björn Eriksson, 2020-12-21

Yttrande över Motion 2020:16 av Britt-Mari Canhasi (SD) och Henrik Mellström (SD) om subventionerad TBE-vaccination till barn och unga

Nämnden för Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO) har av Rotel V – Vårdutvecklingsroteln, getts möjligheten att yttra sig över subventionerad TBE-vaccination till barn och unga.

Ärendet

Tick-born encephalatis (TBE), även kallad fästingburen hjärnhinneinflammation, är en virussjukdom som sprids av fästingar och som kan orsaka en inflammation i hjärnan eller hjärnhinnorna.

Region Stockholm är ett av de områden där antalet TBE-fall ökar mest samtidigt som vaccinationsföretagen rapporterar att de sålt allt fler doser varje år. Grundvaccinering är viktig för vaccinskyddet och det finns tecken på att vaccinet fungerar bättre genom hela livet om man vaccineras redan som barn.

Flera doser behövs vid olika tillfällen och för en barnfamilj kan kostnaden därför bli mycket stor, i många fall helt oöverstiglig.

Britt-Mari Canhasi och Henrik Mellström föreslår därför regionfullmäktige att besluta att hälso- och sjukvårdsnämnden (HSN) utreder möjligheten att erbjuda subventionerad TBE-vaccination, ett s.k. grundskydd till barn och unga för att uppnå en jämlik vaccinationstäckning för barn och unga i riskområden.

Förvaltningens yttrande

Region Stockholm har en beställar-/utförarmodell som innebär att hälso- och sjukvårdsnämnden har ett övergripande ansvar för de olika behov som befolkningen inom Stockholms län har. SLSO är en av många vårdgivare som via avtal med HSN bedriver vård till innevånarna och det är dessa avtal som styr vilka vårdtjänster som SLSO kan erbjuda.

Förslag till beslut

Nämnden för Stockholms läns sjukvårdsområde föreslås besluta

att avge yttrande över Motion 2020:16 av Britt-Mari Canhasi (SD) och Henrik Mellström (SD) om subventionerad TBE-vaccination till barn och unga enligt ovanstående, samt

att förklara paragrafen omedelbart justerad.

Mikael Ohrling
Sjukvårdsdirektör

Maria Hjalmarsson
Verksamhetsområdeschef Primärvård

REMISS

2020-02-25

RS 2020-0194

Region Stockholm

Rotel V – Vårdutvecklingsroteln

Region Stockholm
Stockholms läns sjukvårdsområde
2020 -02- 25

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Vård- och kunskapsstyrningsnämnden
Stockholms läns sjukvårdsområde

Ärende:

Remiss – Motion 2020:16 av Britt-Mari Canhasi (SD) och Henrik Mellström (SD) om subventionerad TBE-vaccination till barn och unga

---

Yttrande från berörd nämnd/styrelse senast: **2020-05-31**

Handläggare: **Lisbet Friman**

Yttranden skickas till regionledningskontorets registrator:

E-post: registrator.lsf@sll.se

Adress:
Regionledningskontoret
Registraturen
Box 22550
104 22 Stockholm

Internadress:
Regionledningskontoret, Registraturen, Lindhagensgatan 98 plan 6

Ankom
Region Stockholm
2020 -02- 11
Dnr RS 2020-0194

MOTION
2020-02-11

2020:16

Sverigedemokraterna
Region Stockholm

Motion av Britt-Mari Canhasi och Henrik Mellström SD om subventionerad TBE-vaccination till barn och unga

Tick-borne encephalatis (TBE), även kallad fästingburen hjärninflammation, är en virussjukdom som sprids av fästingar och som kan orsaka en inflammation i hjärnan eller hjärnhinnorna. De flesta som smittas får lindriga besvär, men upp till en tredjedel får hjärn- eller hjärnhinneinflammation. Under 2019 vårdades 3 personer i respirator till en kostnad av cirka 60,000 kr/vårddygn. Hälften av dem som utvecklar en hjärninflammation får bestående men. De kan uppleva kognitiva problem, huvudvärk, trötthet och koncentrationssvårigheter. Några få procent får förlamningssymptom och några personer avlider på grund av TBE.

Viruset finns främst i Stockholms, Södermanlands och Uppsala läns kusttrakter och cirka tre fjärdedelar av alla rapporterade fall av TBE till Folkhälsomyndigheten härrör därifrån. Utbredningen av antalet sjukdomsfall har ökat under senare år. Sedan början av 2000-talet har antalet rapporterade fall av TBE mer än fördubblats. Under 2019 rapporterades 362 fall i hela landet var av 101 fall i Stockholms län. Majoriteten av de som smittats och insjuknar i hjärnhinneinflammation är helt ovaccinerade och har smittats i Sverige. Fästingarna är aktiva vid en temperatur på 4-5 grader, vilket innebär att under milda vintrar ökar risken för att smittas av TBE.

På Åland och riskområden i Finland, i Österrike och delar av Tyskland förekommer gratis vaccination av barn. Tomas Bergström, professor i klinisk mikrobiologi vid Sahlgrenska akademin i Göteborg, är positiv till en allmän gratis vaccination av barn. Även Hjärnskadeförbundet Hjärnkraft arbetar för att barn i riskområden ska erbjudas gratis vaccination. Om Region Stockholm vill subventionera vaccin till i första hand barn och unga mot TBE-smitta i riskområden finns inget som hindrar dem. TBC-vaccination ingår inte heller i det nationella vaccinationsprogrammet, men erbjuds numera i Sverige till barn i vissa riskgrupper så som barn med familjeursprung från ett land med ökad eller hög TBC-förekomst.

Region Stockholm är ett av de områden där antalet fall ökar mest samtidigt som vaccinföretagen rapporterar att de sålt allt fler doser varje år. Det finns inget vaccinationsregister, varför det saknas information om hur många doser som är givna, till vilka, hur många och hur de är fördelade, som

Sverigedemokraterna
Region Stockholm

påfyllnads doser eller till nyvaccinerad individ. Grundvaccinering är viktigt för vaccinskyddet och det finns tecken på att vaccinet fungerar bättre genom hela livet om man vaccineras redan som barn.
Folkhälsomyndigheten rekommenderar att personer bosatta i riskområden, sommarboende samt personer som vistas mycket i skog och mark vaccinerar sig. Rekommendationen gäller även personer som kommer att vistas mycket i skog och mark i andra länder där smittan finns. Flera doser behövs vid olika tillfällen och för en barnfamilj kan kostnaden därför bli mycket stor, i många fall helt oöverstiglig. Vaccinationen är avhängig personens egen betalningsförmåga på ett sätt som inte är fallet för annan hälsovård.

Sverigedemokraterna föreslår regionfullmäktige besluta

att Hälso- och sjukvårdsnämnden utreder möjligheten att erbjuda subventionerad TBE-vaccination, ett s.k. grundskydd till barn och unga för att uppnå en jämlik vaccinationstäckning för barn och unga i riskområden.

Britt-Mari Canhasi
SD

Henrik Mellström
SD